

Visszajelzések a Gyerekjogi tematikus munkacsoport 2020. június 23.-i ülésén elhangzottak kapcsán

PATENT Egyesület
Budapest, 2020. június 24.

A munkacsoport-ülés 1. pontjával (családi életre nevelés - CSÉN) kapcsolatos kérdések, meglátások:

- Aggodalmunkat fejezzük ki annak kapcsán, hogy az elhangzottak alapján az ún. gender-mainstreaming (a különböző közpolitikák, intézményi struktúrák és protokollok, valamint oktatási- és tantervek lányokra/nőkre gyakorolt hatását, és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatását figyelembe vevő mérlegelése és az utóbbit elősegítő tervezése) helyett a magyar állam az ún. family-mainstreaminget (az egyenlőtlen viszonyokat magába foglaló és annak fenntartását célzó családkép átfogó integrálása a közpolitikába és kerettantervekbe) látszik megvalósítani.

Jelezzük, hogy az ülésen nem érkezett válasz arra a kérdésre, hogy az újonnan továbbfejlesztett CSÉN pedagógus- és szakember-képzésnek és CSÉN kerettantervnek részét képezi-e a nemek közötti egyenlőség elősegítése, a férfiak és a nők, fiúk és lányok egyenlősége. Míg az előadó az erőszak-prevenziót illető kérdésre azt válaszolta, hogy ez kiemelt hangsúlyt kap az új CSÉN-tematikában, a fentiek kételkedésre adnak okot a tervezett prevenciók megközelítés hatékonyságát illetően, hiszen az egyenlőtlenség felszámolása kéz a kézben jár az erőszak-prevencióval.

Ezen kételyt megerősíti, hogy az erőszak-kutatás tudományának jelenlegi állása szerint idejétmúlt módon az ülésen említett tankönyv devianciaként (normától való drasztikus eltérésként) keretezi a párkapcsolati- és szexuális erőszakot, míg a valóságban és az aktuális kutatások szerint ezen erőszak a nemek közötti normalizált egyenlőtlenség kicsúcsosodó megtestesülése (tehát nem norma-ellenes, hanem norma-alapú). Az erőszak devianciaként keretezése tehát falsnak tekinthető, mivel maga az erőszak is normalizált (például a közvélemény nagy szegmensében és számos médiatartalomban), és mivel a lányok és nők elleni szexuális és párkapcsolati erőszak az elfogadottan egyenlőtlen párkapcsolati viszonyokból és elfogadottan egyenlőtlen szexualitásból és szexuális kultúrából nő ki. Így nem értünk egyet a megközelítéssel.

- Jelezzük, hogy szintén meghaladott a családrendszer-elméleti megközelítés a családon belüli erőszakkal érintett családok esetében. A családrendszer-elmélet szerint a családi helyzetek és környezet megváltozása átstrukturálja a családi dinamikákat és alrendszereket. Ezek a változások azonban a bántalmazó kapcsolatokban és családokban nem történnek meg: nem változik meg az elnyomó, hatalom-gyakorló dinamika akkor sem, ha a helyzetben, környezetben változás (pl. válás) történik. Továbbá a családrendszer-elmélet gyakran nem veszi figyelembe a nemek közötti társadalmi (a családra nem korlátozódó, de annak tagjaira is hatást gyakorló) egyenlőtlenségeket. Így a családrendszer-elméletet nem tartjuk alkalmas és korszerű megközelítésnek.
- Jelezzük észrevételünket, hogy az erőszakprevenció e pont megvitatása és a nőjogi munkacsoport ülése kapcsán is kizárólagosan a párkapcsolati erőszakra vonatkozólag került említésre. Az erőszak-prevencióval is foglalkozó nőszervezetek tapasztalatai alapján a kiskorú és fiatal felnőtt lányok elleni szexuális erőszak nagymértékben jelen

van a gyermekkorú és fiatal generáció körében, valamint az iskolai erőszak egyik eszközeként is megjelenik. Továbbá az erőszak-elkövetés jellegzetességei gyakran világosan tükrözik a pornográf internetes tartalmakban látott mintákat. Ennek fényében javasoljuk a párkapcsolati mellett a szexuális erőszak prevencióját célzó fókusz bevezetését is, különös tekintettel a kölcsönös beleegyezésre és az egyenlőségen és kölcsönösségen alapuló szexuális kultúrára.

- Tisztelettel kérjük az előadót, hogy az ülésen említett CSÉN tanárképzésre szánt anyagokat, illetve azt az információt, hogy hol lehet majd a teljes és kész anyagokat elérni, szíveskedjen továbbítani az erőszak-prevencióval is foglalkozó szervezetek részére.

A munkacsoport-ülés 2. pontjával (CRC) kapcsolatos kérdések, meglátások:

- Jelezzük, hogy nem értünk egyet az Emberi Méltóságért Központ azon követelésével, hogy a szülőknek nagyobb autoritást adjon a terhességmegszakítást igénylő kiskorúak testi önrendelkezésének tekintetében.

A munkacsoport-ülés 3. pontjával (egyéb) kapcsolatos kérdések, meglátások:

- Az ülésen felszólaló gyermekpszichológushoz csatlakozva jelezzük, hogy az áldozatsegítéssel foglalkozó nőszervezetek tapasztalatai alapján is igen gyakori és sürgősen orvoslandó a kényszerláthatások foganatosítása folyamán intézményes facilitálással végrehajtott gyermekabúzus problémája.
- Az ülésen nem volt alkalmunk kifejezni az örökbefogadáshoz szükséges kötelező képzés megszüntetése feletti aggodalmunkat. Az örökbefogadásra váró gyermekek jogainak és épségének érdekében elengedhetetlennek tartjuk azonnali hatállyal visszaállítani ezt a követelményt, a képzésben különös hangsúlyt fektetve a traumatizált gyerekek megfelelő ellátásához szükséges ismeretekre.